

Komentář k testu z 16.3.2011 (JAP215 b):

Nejprve opět uvádím znění testu:

- ① くむ 来る 見る (utvořit pasivum)
- ② Roman četl knihu „Příběh prince Gendžiho“.
- ③ Tato kniha byla čtená mým bratrem.
- ④ Po této cestě se v botách s vysokými podpatky těžko chodí.
- ⑤ 先生がスイスのチョコレートを食べられたことがありますか。

Výsledky testu tohoto týdne byly vesměs velmi dobré. Pouze v jednom případě nebyl správně morfologicky utvořen tvar pasiva v ①. I překladová část testu dopadla bez výraznějších problémů. Vyjádřím se jen k některým bodům.

- Správné užití pasiva spočívá mj. v tom, poznat kdy pasivum užít, tj. kdy je jeho funkce ve výpovědi potřebná (ne v tom, použít jej slepě všude). Někteří z vás transformovali v aktivu zadanou větu ② do pasiva. Nehodnotil jsem to jako chybu (bylo-li použití pasiva formálně správné), ale bylo to zbytečné.
- Někteří by si měli ujasnit psaní jednoduchých i dvojitých *kagi kakko* (「」 『』). Máte-li pochybnosti, informujte se u Mgr. Kubovčákové, případně u lektorky.
- Nejednoznačným se ukázal výraz „můj bratr“ v ③. V případě, že mluvíme s někým z našeho *soto* o někom z našeho *učí*, používáme výrazy skromné (tedy bez příznaku zdvořilosti). To je obecná zásada *taigú hjógen*. V případě výrazů pro „bratra“ jde pak o výrazy 兄 a 弟. V případě, že hovoříme o někom z našeho *soto* (což může být současně ten, s kým mluvíme), volíme výrazy zdvořilé (tj. お兄さん a 弟さん). To se pochopitelně týká roviny formální komunikace (tedy pomijím případy, kdy svého vlastního bratra oslovujeme důvěrně, neformálně, např. ^{にい}; 兄ちゃん, byť je v danou chvíli v našem *soto*). Snažme se tedy být citliví vůči *učí/soto* při volbě vhodného lexika.
- Překlad ④ představoval úskalí jen v překladu „v botách s vysokými podpatky“. Řešení bylo různé. Za nejjednodušší (a současně asi nejpřirozenější) pokládám variantu ハイヒールで. Za schůdnou ハイヒールをはいたまま. Za přijatelnou případy s kondicionálem či *-te* tvarem. Sloveso 歩く (což je „jít“ s důrazem na příznak „pěšky“, „kráčet“ – oproti 行く) pobírá komplement pádu を pro vyjádření cesty, povrchu apod., tj. 道を歩く (je to právě jeden z případů, kdy zdánlivě intransitivní sloveso se chová formálně tranzitivně, což mnohdy podkopává účelnost kategorie tranzitivnosti u japonských sloves). Doporučuji zapamatovat.
- Překlad ⑤ byl samozřejmě případem formálního užití tvaru pasiva nikoliv ve funkci pasiva, nýbrž ve funkci *sonkeigo* (podle M. Watanabeho konkrétně jako *šite sonkei* – uctivost vůči činiteli).

321422 – Zbytečně nadužívání pasiva, ale chyba jen v jedné pádové partikuli. Jinak OK.

128138 – Relativně zvládnuté pasivum. Překlad ⑤ ovšem mimo a ④ nedostatečné.

361876 – OK.

220090 – V ③ by se asi lépe hodila partikule *wa* (to, že kniha byla „čtená mým bratrem“ je zjevně komentář k tématu dané knihy).

357545 – OK.

361897 – OK.

345311 – Detaily.

359374 – OK.

361336 – Detaily.

342720 – Kromě překladu ⑤ jen drobnosti.

342195 – Partikule.

361581 – Detaily.

255493 – OK.

361940 – Spíš detaily. ⑤ nemohl být případ potenciálu s ohledem na partikuli を a konstrukci ~たことがある.

361482 – Znak 語.

J. Matela